

III. évfolyam, 7-8. szám. Megjelenik havonta egyszer. Budapest, 1912. jul.-aug.

Kiadóhivatal: VII. ker., Rottenbiller-utca 35. sz. I. 3. — Előfizetési díj egész évre: csak 50 fillér.

Az újjászületés.

János Ev. 3, 7.

Nagy a különbség a kívánatos és a szükségesség között. Egy család, mely az éhséggel küzd, szeretne szép képeket, drága butorokat, sőt talán ritkaságú énekesmadarat is birni. De hol található oly dőre, aki mindezeket megadná? Mindenekelőtt kenyérré van szükségük, hogy éhen ne veszzenek. Ama tárgyak szépek lennének, de emez szükséges, és az okvetlen szükséges tárgyakat kell előbb beszereznünk.

Szent leckénk az újjászületésre mint a legszükségesebbre mutat. Végzetes tény az, hogy az emberek e legfontosabb ügyet egykedvűen fogadják, hátráltatják, elfelejtik és más dologért érdeklődnek — és mégis ez a legégetőbb szükségletünk.

I.

Miért oly szükséges az újjászületés?
Miért? oly ünnepélyes komolysággal magyarázta ezt Jézus Nikodémusnak ama szavakkal, hogy újjászületés nélkül senki sem lehet Isten országa részesévé. „Ha valaki újjá nem születik, nem láthatja az Isten országát,” 3, 3, „nem mehet be az Isten országába” 3, 5. Mit jelentenek eme szavak? Az Isten országa a menny, de nem Jézus hozta-e azt a földre le? Ő mondta: „Elközelített hozzátok” Luk. 10, 9; „Ime az Isten országa ti bennetek van” Luk. 17, 21. Római levél 14, 17 olvassuk: „Mert

az Isten országa . . . igazság, békesség és Szent Lélek által való öröm.” Mily dicső birtokok! Nem óhajtod ezeket birni? Újjonnan kell születned, mert különben — így mondta Jézus — nem lehetsz ezeknek részesévé.

Nem lehet tiszta fogalma annak Isten országáról, aki nincs újjászületve, ismeretlen előtte ez s talán bolondságnak tartja; nincs hozzá szeme, nem látja. Az ima után nincs ellenállhatlan vonzalma; talán csak szokásból imádkozik vagy sohasem. Nem mondhatja a zsoltárossal: „A te szavad az én számnak édesebb a méznél;” Isten beszéde nem érdekes neki. Kevés öröme van a hívők társaságban; élvezetét a világiak közt keresi. Az Úr örömeiről mit sem tud. Terhére van Isten akarata szerint cselekednie, bünt bűnre halmozza. Isten országáról nincs fogalma, szíve és értelme eltompult.

Aki nincs újjászületve, csak természetes életet él, lelkileg halott. A hit, szeretet, engedelmisség, tisztaság, mennyei boldogság ő benne olyanok, mintha megholt volna. Nincs Istennel élő társaságban, a bűn elszakította tőle. Nincs-e ez a te állapotoddal összhangzásban? És így az örök halál, a kárhozat felé haladsz.

Aki nincs újjászületve, az csak külsőleg és csak névleg keresztyén, de valóságban nem; mert nincs benne krisztusi szellem és értelem, nem él szavai szerint és nem szolgálja szívből, még nem is ismeri őt, nem lett még az ő tulajdonává. Nem az a kérdés: keresztyén vagyok-e? hanem igazi keresztyén vagyok-e? És azzá csak az újjászületés által lehetünk.

Aki nem született újjá, *nem élhet szent életet*. Néhányan komolyan törekedtek ez után, de nem érthették el, nem sikerült nekik. Mindenekelőtt az ember belsejében, a szívében kell megváltoznia, hogy az élete megjavulhasson. Hogy életünk a tiszta vízhez hasonlíthasson, a forrásnak tisztának kell lennie. Ha már gyakran megkísérelted Istennek tetsző életet élni, de még sem sikerült, engedd megmondanom, hogy mindenekelőtt egy szükséges: újjá születned.

Aki nem született újjá, *nem juthat a mennybe*. A mennyben Istent színről színre fogjuk látni. Ki állhat azonban meg Isten szentsége előtt, ki láthatja meg őt, ki lehet vele? Bűnös emberek, romlott természetűek? Nem, soha! Aki őt meg akarja látni, előbb tisztává, szentté kell válnia; alapjában meg kell újulnia, újjá kell születnie.

Bizony, aki Isten országának részesévé akar lenni, annak újjá kell születnie.

II.

Tehát mi az újjászületés? Ezen szó különféle képen használtatik. Amidőn a régi római birodalomban egy rabszolgát szabaddá tettek, azt mondták „újjászületett.“ Ezzel azt akarták kifejezésre juttatni, hogy az illető új életet kezdett, hogy általában most kezdett élni. Ha egy pogány zsidóvá lett, erre is azt mondták: újjászületett. A régi elvetendő étellel, a pogánysággal felhagyott és Istennek szolgálatára új életet kezdett. Hasonló értelemben szól Jézus is azokról, akik őt követték: Mt. 19, 28: „Ti, akik követetek engemet az újjászületéskor.“ Azáltal, hogy Krisztust követik és vele együtt az új életet folytatják, ismertetőjelül adta a szent keresztséget. Ebben azt fejezzük ki: Új életet akarunk Krisztussal élni, újjászületett, szent emberek akarunk lenni! Ezen szónak „keresztség fürdője“ is ez a jelentősége van (Tit. 3, 5). Gondolkoztál-e már afelől, hogy mit jelent a keresztség és mire kötelez?

Nikodémus, a tudós férfiú, nem érthette meg, hogy mit akart Jézus ama szavakkal mondani. Úgy volt vele is, mint az emberek legtöbbszörével. Jézus oly magyarázatát adja neki, mely a tárgy lényegét mutatja ki. A Szent Lélek által kell megújulni. Titus 3, 5. is az mondatik: „megújulás a Szentlélek által.“ Minek kell megújulnia? Nem a testnek, hanem a léleknek. A belső, a szellemi embernek, gondolatban, érzésben, akaratban kell alaposan megújulnia. A legérthetőbben mondja Ezékiel 36, 20, 27. „És adok nektek új szívet és új lelket belétek, és elveszem a kőszívet testetekből és adok nektek hússzívet. És az én lelkemet adom belétek és azt cselekszem, hogy az én parancsolatomban járjatok és az én törvényeimet megőrizzitek és betölt-

sétek.“ Itt világosan megmondatik, hogy mi az újjászületés: *A szív megújulása a Szent Lélek által*. Ha ez megtörténik az emberben, akkor valóban mondhatni: „A régiek elmúltak, ime mindenek megújultak,“ II. K. 5, 17.; nem igazgatja a bűne többé az embert, hanem az Isten lelke, Róm. 8.; az oda fenntvalókért törekszik, Kol. 3, stb.; Krisztus képére alakul át, 3, 10. Mivel szíve megújult és ezáltal az élete újjá lesz. Igaza volt azon pogány főnököknek, aki egy hittérítőnek ezt mondta: „Ha én mindent úgy cselekednék, ahogy te engem a bibliából tanítasz, akkor az én szívemnek teljesen meg kell újulnia.“ A fához vagyunk hasonlóak; hogy jó gyümölcsöt teremjünk, le kell a régi koronát vágni és új, nemessel beoltani. Szívünkben, felülről, Isten lelke által kell megújulnunk, hogy tényleg megújódjunk! Eme szívbeli megújulás okvetlen szükséges; semmi egyéb nem helyettesítheti azt.

Megtörtént-e ez már nálad is?

III.

Hogy juthatunk ezen állapothoz? Miként újulhatunk meg?

A legértelmesebben mondja Jézus Nikodémusnak, hogy az újjászületés *Istennek műve*. Szent Lélek és beszéde által hatalmas munkát végez az emberben. Azonban nyomban felmerül a kérdés, hogy miért születnek oly kevesen újonnan? Talán Isten akarja azt így? Nem! Isten szava hirdeti, hogy ő mindenkit szeret, nem akarja azt, hogy egy is elveszzen, hanem hogy mindenki megmentessék.

Miben rejlik az oka, hogy csak oly kevesen öhajtják eme dicső életet?

Sokan nem kívánják. Nincsenek ugyan teljesen megelegedve mostani életmódjukkal, de isteni élet után sem vágyakoznak. Hívja őket az Úr, jár is utánuk, figyelmezteti is őket, felkínálja, de nem kényszeríti. — Sokan *semmit sem tudnak* az újjászületésről. Nagyon szomorú, hogy sok millió keresztyén mit sem tud arról, hogy létezik újjászületés, hogy az szükséges és miből áll.

Mily sok munka vár azokra, akiket Isten felvilágosított, hogy embertársaikat figyelmeztessék és tanítsák arra. És ez a metodisták különös főfeladata. — Némelyek tudnak ugyan az újjászületésről, vágyakoznak is utána, *de nem ismerik* az utat, amelyen azt elérnék. Iparkodjunk az ilyeneknek a helyes utat megmutatni.

1. *Teljes szívvél fordulj Istenedhez!* Keresd őt és adományait, — különösen imádban keresd őt. Aki kér, kap; aki keres, talál, és a zörgetőnek megnyitattik. Mk. 7, 7—11.

2. *Készíts szívedben helyet Isten szavának!* Olvasd, hallgasd azt, valahányszor csak teheted.

Különösen oly férfiútól hallgasd azt, akiről bizonyosod van hogy ő maga is újjá van születve. Jó vezetőd lehet az ilyen. Kutasd azt, gondolkozz rajta, engedd működni magadon, kövesd őt! Jó mag lesz ez a te szivedben, mely által Istennek lelke téged megújíthat. I. Péter 1, 23.

3. *Hagyj fel a bűneiddel!* A bűn a lelki élet megölkje. Esdj világosságért Istenedhez, hogy bűneidet és gonoszságaidat fel tudjad ismerni. Ne szépítgesd, ne takard, ne hallgasd el! Ismerd be Isten előtt! Megbántottad őt és magadat a nyomorba vitted. Nem okoznak-e neked bűneid végtelen fájdalmakat? Kérj alázattal szívből fakadva bocsánatot! Hagyd el bűneidet, változtasd meg az életedet. Kérd az Urat, hogy szabaddá tegyen! I. János 1, 5—10.

4. *Higyj teljes szíveddel Jézus Krisztusban!* Ne csak általánosan higgy tenne, hanem hidd azt, hogy ép a te bűneidet is hordozta, hogy ő a te Megváltód! Add át magadat és szenteld magadat neki! Ő üdvözít. János Ev. 3, 14 stb.

Nincs ember, aki mindezeket komolyan veszi, hogy benne Isten az ő dicső kegyelmi munkáját meg ne tenné. Ha új emberré, Isten gyermekévé kívánsz lenni, jöjj, lépj ezen útra! Ámen.

Mehner Alfréd.

A kigyó és az egér.

Egy földmives egyszer mezei egeret látott maga előtt futni, de az egyszerre hirtelen megállt. A földmives közelebb ment hozzá, hogy megtudja, miért állt meg oly hirtelen az egér, s ekkor egy kigyót pillantott meg, mely szúrós tekintettel nézett áldozatára. Az egér csodálatosképen közeledett a kigyóhoz s amelletl fájdalmasan nyöszörgött. Mikor a szegény egér a kigyó szájánál volt, úgy tetszett, mintha elkábult volna, a kigyó bekapta és elnyelte.

Az egér esete hasonlít azokhoz az emberekhez, akik jól tudják, hogy a bűn az ő megromtójuk, de mégis mindig elkövetik és nem tudnak a kísértésnek ellentállni. Dacára, hogy mindannyiszor megbánják, szégyenlik és sokszor keserűen sirnak önmaguk felett. Ugyanaz a földmives más alkalommal békát figyelt meg, hasonló körülmények között. S akkor egy falevelet tartott a kigyó és a béka közé úgy, hogy a kigyó nem láthatta a békát, mire a béka vigan tovább ugrált, a kigyó varázsa megszűnt. Így áll a Sátán és a bűnbe esett ember között Krisztus. A kísértés óráiban tekintsünk Ő reá és mentve vagyunk.

K. E.

Kétféle anya.

Hogy az ember jó vagy rossz irányban fejlődjék, az természetesen nem egyedül a neveléstől függ, de azért a legtöbb esetben mégis nagy befolyással van reá. Nagy feladat háramlik a gyermekszobára, ahol az anyák a kormányzók és lelkipásztorok, s ha ebbeli tisztöket nem töltik jól be, ennek súlyos következményei vannak.

Nehéz bilincsekbe verve ült egy szegény rab, kinek másnap az akasztófán kellett végeznie életét. Most felnyilik a börtönajtó és belép rajta a gonosztevő anyja, hogy szerencsétlen fiától búcsút vegyen. A fiú dühösen megrázta bilincsét s így kiáltott: „Anyám, felelős vagy halálomért! Isten ítélőszéke elé megyek, s ott téged bevádolok, mert mikor először loptam répát a szomszéd-tól, neveltél s azt mondtad: „Te nagyon ügyes gyermek vagy;“ s én ezen az úton haladtam tovább, amely holnap oly borzasztóan fog végződni. Átok, átok, ezerszeres átok rád!“ S az anya iszonyodva menekült ki fia börtönéből, s így kiáltott: „Jaj, jaj nekem!“

Mennyivel jobban cselekedett egy másik anya. A fia vásár alkalmával egy játék fababát vitt haza, azt hazudván, hogy kapta. Az anya azonban csakhamar megtudta, hogy fia nem kapta, hanem lopta azt s kényszerítette, hogy vigye vissza és kérjen bocsánatot a megkárosítottól. Azután megtanította fiát a tizparancsolat eme törvényére: „Ne lopj!“ s végül alaposan elpáholta. A fiúcska ma már ember, de még mindig köszöni anyjának, hogy derék embert nevelt belőle. *K. E.*

Kigyók.

Indiai lapból olvassuk a következőket: „Az édes anya ott áll a háza előtt és nézi mint mászik be a kigyó a szobába. Hat hónapos gyermeke fekszik bent, a kigyó körülcsavarodik a gyermekben, a gyermek jajgat, de a kigyó zavartalanul végzi szörnyű munkáját, megfojtja a gyermeket az anya szemeláttára, aki ezt a csúszómászó állatot szentnek tartja és nem meri bántani.“ Borzalom fogja el az embert, mikor e sorokat olvassa, pedig ha jól meggondoljuk, nálunk is mindennapi az ilyesféle. Az indiai kigyók más alakban nálunk is megjelennek s behatolnak a keresztyén házakba, hatalmukba ejtik a gyermek kezét, lábát, a szülők pedig egykedvűen nézik, mint fojtja meg a bűn gyermekök lelkét. Oh Isten hatalmas Szent lelke, jöjj és ébreszd fel a szülöket szörnyű egykedvűségükből.

A metodizmus történetéből.

Wesley János élete.

Midőn a hajó, mely Wesley Jánost hazájába visszahozta, horgonyt vetett, egészen közel hozzá egy másik jármű állt, mely Georgia felé rendeltetett. Ennek utasai között volt *Whitefield*, aki Wesley hívására indult Georgiába, nem is sejlén, hogy barátja ismét visszatért hazájába.

De *Whitefield* már nem volt ugyanaz, kit a Wesley fivérek Oxfordban elhagytak. Egyike volt az elsőnek az oxfordi metodisták közül, aki áthatolt az üdvöztető hit ismeretéig és midőn Angliából távozni készült, mindenki ismerte a nevét, mint a hit által való igazulás hatalmas predikátorét. Egy betegség, melyet túlzott önsanyargatása által szerzett és mely szinte a sir szélére vitte, volt az eszköz, mely szeméit megnyitotta.

„Úgy tetszett az Istennek“ írja, „hogy a súlyos terhet levegye rólam, engem alkalmassá tegyen élő hittel a kereszt megragadására és arra, miként alázatosan remélem, hogy a Szent Lélek adományával az örökkévaló megváltás gyermekévé avasson. Oh, mily örömmel, mily kimondhatlan, dicsőséges gyönyörűséggel telt meg a lelkem, midőn a bűn terhe engedett és az Isten bocsánatra-kész szerelmének, hitem bizonyosságának nyugodalmas érzete szállt vigasztalan szívembe! Valóban, lakodalmas nap volt ez nekem, egy nap, mely mindvégig emlékezetemben fog maradni. Örömöm előbb olyan volt, mint a szökőár, mely messzire elárasztja a partot; bárhová mentem, meg nem állhattam, hogy zoltárokat ne énekeljek; később csillapodott némileg és azóta, hála Istennek, kivéve néhány véletlen megszakítást, örömöm folyvást növekedett és lelkemben meggyarapodott“.

Aug. hogy meggyógyult, Bristolba ment üdülni és ott a püspök felszólította, hogy jelentkezzen az avatásra. „Abban a jó reménységben vagyok“ írja az ünnepélyes szertartás után, 1736 június 20-án, „hogy minden kérdésre szívem mélyéből feleltem és buzgón fohászkoztam, Isten adja meg hozzá az ament. És midőn a püspök kezeit fejemre tette, akkor — ha ugyan gonosz szívem nem csal — teljesen, testtel és lélekkel az Úr szolgálatába bocsátkoztam. Tanuságul felhívhatom az eget s földet, hogy midőn a püspök reám tette kezeit, én odaadtam magam a mártíromságba annak, aki értem a keresztfán függött.“

Néhány nappal később tartotta meg első predikációját Gloucesterben, a Mária-templomban, ahol keresztelték és ahol első ízben

vette az úrvacsorát. Erről azt írja barátjának: „A kíváncsiság, amint képzelheted, nagy tömeget csődített össze. Ezt látva, előbb aggódtam, de az Isten jelenlétének bizonyossága megvigasztalt. A predikáció alatt szívem tűzbe gyult és hirdettem az evangéliumot. Néhányan hevesen gúnyolódtak, de legelőbben találva érezték mugukat. Azóta hallottam, a püspöknél bevádoltak, hogy predikációm által tizenöt személyt megbolondítottam volna. A tiszteletreméltó főpap erre azt kívánta, hogy vajha e bolondság el ne mulnék a következő vasárnapi istentiszteletig“.

Nemsokára Londonban figyelmessé lettek az ifjú predikátorra. Mint a távollevő lelkész helyettesét a Tower-kápolnába, a fővárosba hívták, egyesületek és iskolák igyekeztek őt ünnepi szónoknak megnyerni és mindenütt, ahol fellépett, az emberek nagy tömegben tödültek oda.

Ekkor kapta meg a Wesleyék sürgős felszólítását, hogy jöjjön Georgiába. „Kérdelek, hogy itt mit várhatsz?“ írja barátja Wesley János. „Eleséget, hogy egyél, ruhát az öltözésre; házat, hová fejedet lehajthatod, amint mindez Uradnak nem volt meg, és a dicsőség hervadhatlan koronáját.“ *Whitefield* szíve „fickándozott örömeiben.“ kiragadta magát bámulóinak köréből, hogy a vadonba vonuljon. Elutazásáig állandóan el volt foglalva. Nap nap után predikált páratlan siker mellett. Úgy Bristolban, mint Londonban mindenféle rangú és rendű ember mértföldekről is egybesereglett és zsufolásig megtöltötték a templomot. Vasárnapon már napfelkelte előtt az utcákon a templom közelében, hol predikálni készült, csak úgy hemzsegett a nép. Rendkívül csodálatos jellemerőre vall, hogy az oly gyorsan nagy hírnévre vergődött, alig huszonhárom éves predikátor, kinek részére ragyogó pályafutás nyílt meg, a feléje forduló megtiszteltetéseknek hátat fordított és az idegen vadságba költözött: „Világos“ írja *Southey*, „hogyha a Wesleyék soha nem is éltek volna, *Whitefield* a metodizmust életre hívta volna és ime most, midőn *Whitefield* e nagyszerű szenzáció létesítése után, elutazott Georgiába, nagy öröme azoknak, kik aggodalommal látták buzgalmának állítólagos tulzásait, ugyanekkor, midőn még alig távozott a fővárosból, megjelenik Wesley, hogy a *Whitefield* által létesített benyomásokat megerősítse és kiszélesítse. Ha együttesen indították volna meg mozgalmukat, gondosabban nem készíthették volna elő.“

Wesley Károly 1736. december hava óta ismét Angliában tartózkodott. Belső életére azonban *Whitefield*nek nem volt irányadó befolyása. Eleinte a megszokott utakon járt, meglátogatta anyját s testvéreit, predikált dacára meggyengült egészségének, elment Oxfordba, hol a „metodistákat“ buzdította,

hogy a jó munkában szüntelenül serénykedjenek. Mindenütt mély tisztelettel fogadták; sőt az egyetem megválasztotta a küldöttség tagjává, melynek feladata volt a királyi párnak hódoló feliratot átadni.

Abba az időbe esik ismerkedése Zinsendorf gróffal. Ez Angliába érkezett, hogy a georgiabeli morva atyafiaknak az angol egyházhoz való viszonyát rendezze és azért is, hogy kipuhatlja a mértékadó körök véleményét a morva püspökség érvényessége tekintetében. Nehány nappal érkezése után Wesley Károlyt, ki felől Nitschmann révén értesült, magához kérte és látszólag ez igen megtetszett neki. Megkérte, hogy közvetítse érintkezéseit a londoni és oxfordi püspökökkel és szívesen elvitte volna magával Németországba. „A gróf erősen rábeszél, hogy Németországba menjek,” írja Wesley Károly naplójában „és én szíves készséggel megteszem, ha felbonthatom összeköttetésemet a (georgiabeli) igazgatókkal.” Szándékában volt ugyanis, mihelyt egészsége megengedi, ismét Amerikába visszatérni, miért is Oglethorpe kormányzó biztatására nála titkári állását fel nem adta. Bár Wesley sokat érintkezett Zinsendorf gróffal és ennek házi ájtatosságaiában résztvett, ahol úgy érezte magát, mint „az angyalok körében,” úgy látszott mégis, hogy ez az érintkezés sem vitte bensőleg előre. Még mindig Law befolyása alatt volt, akit London közelében többször fel is keresett. Ez a miszticizmusba és kvietizmusba mindjobban belegabalyodó lekipásztor ifjú, szívében nyugtalan kartársának csak azt a tanácsot adhatta: „Tagadd meg önmagad és ne légy türelmetlen.”

Böhler Péter hozott csak döntést a fivéréknél. Álljunk csak meg kissé ez ifjú német embernél, aki Isten kezében az eszköz volt ily következményeiben messzeható válság előidézésében. Született 1712. évben Majnai Frankfurtban, mint jenai diák a pietisták körében megtért és üdvössége bizonyosságát nyerte. Ezen időtől fogva a „megtérés ilyen módját tartotta a rendesnek.” Nemsokára megismerkedett Zinsendorf gróffal, akihez mint fia nevelője közelebb jutott. Az 1737. év október havában Zinsendorf és Nitschmann az atyafiak egyházának lelkeszvévé avatták és tústént néhány társával elküldötték Georgiába. Útja Londonon vitt át és itt találkozott Wesleyekkel.

Wesley János február 1-én ismét megérkezett Angliába. Georgiában Töltschigtől azon megbízást kapta, hogy egy levelet adjon át Zinsendorf gróf részére ennek londoni levelezője, Weinantz holland kereskedő kezeihez és ez alkalommal, febr. 8-án „egy felejthetetlen napon”, találkozott Böhler Péterrel és kísérei-vel, Richter Schuliusszal és Neiszer Wencellel,

kik előző napon megérkeztek. Gondoskodo az atyafiaknak szállásáról Hutton barátja ház közelében, hol maga lakott és ez időtől kezdve „egyetlen alkalmat sem mulasztott el, velök társalogni”. Egy oxfordi közös utazás és az ott időzés még több alkalmat adott a gondolatok kicserélésére. Böhler a diákokhoz latinul beszélt, angol nyelven csak tökéletlenül fejezhette ki magát és Wesley Károlytól angol leckéket vett. „Az angolok csodálatosan futnak utánam” írja háza „és bár csak keveset tudok angolul beszélni, folyton azt akarják, hogy szóljak a Saviour, blood, wounds, forgiveness of sins (Mégváltó; vér, sebek, bűnök bocsánata) és hasonlóról”. Tanítása valami ujszerű volt, még a Wesleyék sem értették. „Az egész időn át sokat értekeztem Böhler Péterrel,” írja János „de nem értettem meg, a legkevésbé, ha ezt mondta: Atyámfia, atyámfia, filozófiádat sutba kell dobnod.”

Böhler benyomásait igen jól megismerjük Zinsendorfhoz írt leveléből. „Február 28-án a két Wesley fivérrel, Jánossal és Károlylyal Londonból Oxfordba utaztam. Az idősebbik, János, jóindulatu ember; belátja, hogy a Megváltót még igazán nem ismeri és meghallgatja a jó szót. Szívből szeret minket. Fivére, kivel Ön mult évben Londonban gyakran beszélt, igen elszomorodott kedélyű, de nem tudja, mint fogjon hozzá megismerni az Urat.” A mód, ahogy mi megtanulunk hinni az Úrban, az angoloknak túlságos könnyűnek látszik, azért húzódoznak tőle; ha kissé mesterkétebb volna, inkább belemennének. Legjobbjaik, különösen a diákok, nem beszélnek egyébről, mint a Jézus követéséről; a Jézusról való hit felől nincs más fogalmuk, mint melylyel a többi ember bir, ugyanis elhitetik önmagukkal vagy pedig reabeszélik önmagukat; innen van, hogy azt gondolják, ők már hisznek, hitüket cselekedetekkel is nyilvánítani akarják és úgy gyötrik, sanyargatják magukat, hogy az ember szíve elborul.”

Már febr. 20-án János Londonba visszatért; Károly Oxfordban maradt, de nemsokára mellhártyagyulladásban megbetegedett. „Wesley Károly ez éjszakán nagyon megbetegedett” olvassuk Böhler leveleiben, „ezért kora hajnalban magához hivatott és arra kért, imádkozzák érte, hogy Isten türelmet adjon neki fájdalmaiban és azokat részére megkönnyítse. Imádkoztam vele lelkének és testének üdvösségeért. El tudott szderegni és fájdalmai megenyhültek. Elismeri, hogy Istentől jöttek, úgy a fájdalom, mint az enyhület.” Wesley Károly naplójában ezen együttlétről így ír: „Éjjel 11 órakor a leghevesebb fájdalmakra ébredtem fel, melyekről azt hittem, hogy hamarosan elválasztják testemet lelkemtől. Nemsokára Böhler Péter lépett ágyamhoz. Kértem, imádkozzék értem.

Eleinte nem szívesen cselekedte, de midőn egészen gyengén kezdte, mind erősebben folytatta és csodálatos bizalommal fohászzkodott felgyógyulásomért. Erre megfogta kezeimet és nyugodtan mondá: „Te most nem fogsz meghalni.“ Azt gondoltam magamban: Nem viselhetem tovább e szenvedéseket reggelig. Ha előbb megszűnnek, akkor — azt hiszem — felépülhetek. Azt kérdezte tőlem: Reméled-e, hogy üdvözülsz? — Igen! — Mely okból reméled? — Mert legjobban igyekeztem az Istent szolgálni. Csak ráta a fejét és nem válaszolt semmit. Nagyon szeretetlennek tartottam és gondoltam magamban: Ejnye, hát az én legjobb igyekezetem nem ok a reménységre? El akarja rabolni jó törekvéseimet? Egyebem nincs pedig, amiben bizakodhatom.

A következő napokban és éjszakákon is Böhler ott maradt nagybeteg barátjánál és együtt vették az úrvacsorát. Fivére súlyos betegségének hírére János visszasietett Oxfordba és ismét Böhler lett szellemi vezére. „Ő általa“ így hangzanak szavai „Isten segítségével vasárnapon, március 5-én a legvilágosabban megbizonyosodtam hitetlenségemről, azon hit hiányáról, mely minket üdvözít. Rögtön arra gondoltam: Hagyj fel a predikálással, hogy is predikálhatnál másoknak, ha még magadnak sincs hited? Azt kérdeztem Böhler-től, hogy megszűnjek-e predikálni? Azt mondotta: Predikáld a hitet, míg elnyered és azután predikáld, mert bírod.“ Böhler is ír e beszélgetésről: „Este 16-án az idősebbik Wesley-jel elmentem sétálni és megkérdeztem állapotát felől. Azt mondotta, néha egész bizonyossága van, néha aggódó; Ő nem mondhat többet, mint hogyha igaz az, ami a bibliában van, akkor ő meg van mentve. Erről a dologról igen behatóan beszéltem és nagyon megkértem, hogy járuljon a nyílt forráshoz és el ne rontsa a dolgát.“

Mindjárt a következő napon hozzáfogott Wesley János az új tan predikálásához, „habár“, írja, „lelkem a vállalkozástól visszariad.“ Az első, kinek az egyedül a hit által való üdvösséget felajánlotta, egy halálra ítélt gonosztevő volt. Böhler már nehányszor felkérte, hogy beszéljen ezen emberrel, de jellemző Wesley akkori törvényalatti és önigazoló álláspontjára, hogy nem szánhatta el magát erre, mert határozottan ellentmondott a „halálos ágyon való megtérés“ lehetőségének. Teljesen Law tanítójának felfogása szerint az üdvösséget úgy tekintette, mint a saját igyekevényének jutalmát és a halálos ágyon már ez nem érhető el. De Böhler mindjában „csodálatba ejtette“, aki neki „az élő hit gyümölcséről“ szólt, a szentségről és gyönyörűségéről, mely ezt kíséri.“

Az előítéletektől, melyekbe belenevelődött, nem tudott egy csapásra szabadulni.

„Látom az Isten ígését“ írja, „de csak messziről!“ Éveken át a legnagyobb áldozatokat hozta, megtagadta önmagát, lemondott mindenről, mi a testnek kedvez, hogy most minden cselekvését, igyekevényét egyszerűen semmibe vegye és kegyelemből, csakis a hit által remélje üdvösségét akár úgy, mint a legnyomorúságosabb bűnös a veszthelyen? ezt a sok keserű csalódás után nem tudta felérni. Mennél kifejezettebb volt az önérzete, annál nehezebbé esett a gyermeki hit.

Néhány hét múlva ismét találkozik Böhlerrel és pedig Londonban, hová Károly is felgyógyulása után visszaérkezett. Naplója és Böhler levelei itt is kiegészítik egymást. Alapvető fontosságuk miatt egész terjedelmükben hozzuk ezeket. „Újból találkoztam Böhler Péterrel“, írja Wesley. „Nem tettem ellenvetést most az ellen, amit Ő a hit lényegéről mondott. De nem tudtam megérteni, amit egy pillanat művének mondott. Nem értettem meg, hogy miként nyerhető el ezen hit egy pillanat alatt, hogy ily módon valamely ember egy pillanat alatt a sötétségből világosságra, a bűnből és nyomorúságból az igazulásra és a Szent Lélekben való öröme hogy térhet meg? Kutattam újból az írásokat, hol ez az ügy éppen tárgyalatik, különösen az Apostolok Cselekedeteit és ott legnagyobb csodálkodásmora alig találtam más esetet, mint pillanatnyi megtéréseket; alig egyet, mely oly lassan haladt, mint a Pál apostolé, aki három napon át vajudott lelki születési fájdalmakkal. Még csak egy reménységem maradt, ugyanis: helyes, megengedem, így munkálkodott az Úr a keresztyénség legelső idejében, de a kor változott; vajjon miért volna vélelmezhető, hogy napjainkban is így hat?

Vasárnapon, 23-án, e menhelyből is kivart több élő tanu élő bizonyossága, akik vallották, hogy Isten úgy hatott bennük, egy pillanat alatt Fiának véreben való oly hitet ajándékozott nekik, hogy ezáltal a sötétségből a világosságba, a bűnből és félelemből a szentségbe helyeztetek. Itt megszűnt további hadakozásom. Csak felkiálthattam: Uram, segíts hitetlenségemben!

Újból azt kérdeztem Böhler Péter-től, ne tartóztassam-e magam, másokat erre tanítani? Azt felelte: A kincset, mit Isten reád bízott, el ne ásd! Ezért két nappal később Blendonban, Delemolle úr családjában, a hit tulajdonságairól és gyümölcsseiről beszéltem. Broughton úr és fivérem jelen voltak. Előbbi azt vetette ellen, nem hiszi, hogy nekem ne volna hitem, mert oly sokat tettem és szenvedtem. Fivérem igen fel volt háborodva és úgy nyilatkozott, nem is tudom, mily veszedelmet idézek fel az ilyen beszéddel. Tényleg azonban tetszett az Úrnak akkor egy tüzet gyújtani, mely, miként bizton remélem, sohasem fog elhamvadni.“

18N/78

Nézz Jézusra.

2014. 12. 2.

Izland szigetét utazta be egy természet-kutató. Utazása közben egy nagy folyóhoz ért, amelyenben bővölködik a sziget; ezek nagy gyorsasággal hömpölyögnek a sziget belsejéből a tengerbe.

A folyót át kellett úsznia. Lóra ült és neki-vágtatott a víznek. A hű állat diadalmasan küzdött a hömpölygő árral, ő maga azonban a víz vad hullámszását látva, szédülni kezdett. Vezetője észrevette a nagy veszélyt és harsányan rákiáltott:

„Mereven nézzen a tulsó partra.“ A tudós szót fogadott s így szerencsésen átérték. A keresztyének hasonlóképen kell cselekednie, mikor ezer bajok hullámszását körülötte s a bűn árja körülveszi.

Egy pontra kell néznie, Jézusra, s akkor elmondhatja Pállal: „Mi nem azokra nézünk, amelyek láttatnak, hanem amelyek nem láttatnak, mert amelyek láttatnak idő szerint valók, de amelyek nem láttatnak, örökké valók.“ K.

Bejárat a pokolba.

Életében először látott nagy várost egy romlatlan ifjú. Estefelé tapasztalt, idősebb barátjával sétára indultak a fényesen kivilágított városban. Gyönyörűen felékesített és egészen kitért kapu előtt hirtelen megállt, az onnan kiáradó jó illat szinte elkábította az embert, hát még a tánra csalogató zeneszó, mely kihallatszott! „Mi ez?“ kérdi az ifjú. Az idősebb erős kézzel fogta meg, miközben így szól: „Ez a pokol bejárata“. A még romlatlan ifjú előtt ez megfoghatatlan volt. Ő a pokolt csunyának, ijesztőnek képzelte és itt — minden színes, virágokkal díszített, világos és vonzó, fölötte e felirással: „Szabad bemenet.“ De mibe kerül majd innen a kimenet? Ez a másik kérdés! Ne engedd magad a rossz útra vezetni, a pokolba vezető út eleinte virágban gazdag ösvény, mely azonban éjben, örök romlásban végződik.

Térj vissza; még van rá idő! (Olvasd Máté 7. rész, 13—14. verseit) K. E.

Az Olvasóhoz! Jelen számunk a Békeharang kettős julius-augusztusi száma, ezért később is jelent meg. A legközelebbi számot szeptember 1-én kapják olvasóink.

Innen-onnan.

Május 12-ike budapesti gyülekezetünk részére különös öröm napja volt, hisz ekkorára tüzték ki a *Rottenbiller-utca 35. szám alatti* új szép teremnek a felavatását. Felmondották az Erzsébetkörúton levő eddigi helyiségünket, ahol utóbbi években sok lelket vezérelhettünk a Jézushoz, ahol istentiszteleteinken és egyesületi óráinkban számos lélek áldást vett az Úrtól és e hely sokaknak ezért kedvessé lön. Igaz, hogy mihamarább amúgy sem felelt volna meg az igényeknek. Mert ha egy keresztyén gyülekezetben élet van, akkor növekednie kell és ha növekszik, akkor otthonának is meg kell nagyobbodnia. Az új otthon megfelel az igényeknek, melyeket a gyülekezet vele szemben támaszthat. Valamivel nagyobb, több hely van benne a hallgatók részére és oly kedves, hogy a hallgató mindjárt az első látogatáskor otthonosan érzi magát benne. Összeköttetésben a gyülekezetrel több szoba be van rendezve az „ifjak otthona“ részére. Ez az otthon mindjobban a főváros ifjú férfiainak áldására válik. Eddig tíz ifjú lakhatik ezen otthonban, úgyszólván családot képeznek, egy asztal körül ülnek a közös étkezéskor és — miként illik is keresztyén otthonhoz — együtt tartják meg házi ájtatosságukat. Mily öröme ez az ifjaknak és szüleiknek, mily vigasztalás a tudat, hogy a fővárosban, hol annyira elbuknak a kísértés varázsával szemben, fiaikat oly környezetben tudják, mely a különféle kísértések elől erős gátat alkot.

Az avatás napján délelőtt istentisztelet volt, úrvacsorával egybekötve. A délutáni gyülekeztől hatalmas ünnep támadt. A kar lélekemelő éneke és az otthon vonósnyegyesének szép előadása között sok jó szót hallottunk, melyet nem fogunk egyhamar elfelejteni. Beszélt a gyülekezet nevében annak predikátora, *Funk M.*, továbbá az osztrák és magyar missziói konferencia szuperintendense, *Melle T. H. Ottó*, mint német követ *Wolf* predikátor, az ifjak otthona részéről *Giebner J. cand.*, a gyülekezet férfi-szövetsége nevében dr. *Földes Dezső*, a kék kereszt egyesületek üdvözlétét azok elnöke, *Perényi József* igazgató tolmácsolta. A szép órák nagyon is gyorsan tovaszálltak. Vajha az új teremben sok lélek megismerné az utat, mely a sötétségből a világosságba vezet és vajha megtalálnák a drága gyöngyöt, mely többet ér a világ minden kincsénél.

*

A püspöki methodista egyház egyetemes gyűlése Minneapolisban (Amerika) május 28-án befejeződött. Ezen testület négy événként tartja gyűlését. Alkotják az összes püspökök, akik elnökölnek ugyan, de szava-

zatuk nincs és ugyanannyi számú választott képviselője az egyháziaknak és világiaknak a föld mindama részeiről, ahol konferenciák vannak. Ez alkalommal 819 képviselő gyült egybe. A nagy terem, hol a gyűléseket tartották, mindannyiukat nyilvánosan 4000 ember fogadott be. Délelőtt teljes üléseket tartottak, délután a bizottságok jöttek össze, este a nagyközönségnek rendeztek összejöveteleket. Minden reggel — az egyetemes gyűlés egy teljes hónapig tartott — imaösszejövetel volt, melyet a püspökök egyike vezetett.

Az egyetemes gyűlés legfontosabb teendője a püspökök választása. Ez alkalommal az öregebb püspökök közül hárman, dr. Warren (84 éves), dr. Moore és dr. Neely nyugdíjba helyezték, és 8 új püspököt választottak. Dr. Burt Vilmost, ki az utóbbi nyolc évben az európai munkára gyakorolt felügyeletet, Buffaloba helyezték, New-York államba, nem jó tehát többé vissza Európába. Nem szívesen látjuk főpásztorunk távozását. Neve mélyen bele van vésve az európai methodismus történetébe és itt felejtethetlen fog maradni. Az ő élénk érdeklődése az Isten országának minden munkája iránt, bölcs tanácsa, gazdag tapasztalata az úttörő fáradozásban, csodálatra méltó emberismerete, az ő népszerű predikálásának adománya, páratlan szervezési tehetősége és tapintata, melylyel bánni tudott királyokkal és fejedelmekkel épűgy, mint az atyafiak legszegényebbjével, Istentől megáldott vezető egyéniséggé avatták, aki mindenütt az áldás mély nyomait hagyta hátra. Mi Magyarországon különösen le vagyunk iránta kötelezve. Első magyarországi utazásától kezdve mindvégig helyt állt érettségünk és dacára az itt-ott támadt erős ellenzéknek, küzdött munkánk szükségességéért és gondoskodott eszközökről azt kiszélesíteni. Nagy lelkesedéssel beszélt Magyarországról és a magyarokról, érdeklődést is keltett irántunk Amerikában. Szívvel köszönjük neki azt és kérjük égi Atyánkat, hogy új munkamezején is munkájának gazdag gyümölcsöket érleljen.

Dr. Nuelsen János püspök kapta a következő négy évre az európai munka felügyeletét és június 18-án máris Európába érkezett, hogy mindenekelőtt megtartassa a konferenciákat Sváizban, Németországban, később Dániában, Norvégiában, Svédországban, Finnlandban, Oroszországban és szeptember 5-én Újvidékre érkezik, ahol ez évben a konferenciát megtartjuk. Szívesen üdvözljük az új püspököt és reméljük, hogy vezetésével az Úr munkája hazánkban győzelemről-győzelemre fog haladni. Már most az legyen komoly imádságunk tárgya, hogy az újvidéki konferenciára az isteni kegyelem különös nyilvánulásává váljék.

Kína ébredése nagyon alaposnak látszik. Jellemző tünet, hogy az új köztársaság a nyugoti naptárt szándékozik behozni. Nincs talán messze az idő, hogy megteremtik a latin betűkkel való ábécét. Amíg bármely okos embernek 10 évig kell a nehéz kínai írást és olvasást tanulnia, addig a műveltség nem terjedhet igazán az óriási kínai köztársaságban. (A. d. W.)

A budhisták sokban utánozzák a keresztyén intézményeket, újabban a misszióval is. Híreink szerint Koreában 35 templomot szándékoznak jövő évre építeni. A keresztyén misszió igen bölcsen úgy védekezik, hogy a községeket felosztják egymás között a versengés elkerülése céljából annyira, hogy 4 helyet kivéve mindegyik koreai községben csakis egyféle keresztyén egyház missziója munkálkodik. Ennek érdekében többféle egyház kicserélte híveit. Mindenesetre érdekes haditerv. (Christian Observer.)

A Fülöp szigeteken Lund misszionárius befejezte a szentírás fordítását a penajan nyelvre. Ugyanő már régebben lefordította az újszövetséget a sibu nyelvre és most kezdi a samarenyo nyelvre való fordítgatást. Nekünk meg van régen a mi bibliaánk, forgassuk szorgalmasan.

Juansikkai, a kínai köztársaság elnöke, a misszió barátjának látszik, mert még Santungi kormányzó korában e proklamációt intézte a misszionáriusokhoz: „Ti már sok éven át predikáltok Kinában és kivétel nélkül az igazságosságra buzdítottátok az embereket. Szokástokban alkalmazkodtatok a kínai törvényekhez. Szívesen elismerem, hogy jelenlétetek a tartománynak javára válik és hogy tanításaitok is üdvére válnak azoknak, kik azokat követik. Azonkívül tanításaitok jó hatással van a nép gondolkodására és semmiképen sem befolyásolják kötelességeiket, mint hü alattvalók és engedelmes polgárok.“ Ha az új állam feje így beszél, akkor bizalommal lehet a jövőbe tekinteni. (W.)

Terjeszszük a Békeharangot!

Hadd vigye szét az igazság ígét sok ember közé!

Vallásos összejövetelek tartatnak:

Budapest, VII., Rottenbiller-u. 35. l. 3.:

Vasárnap d. e. 9 órakor prédikáció, istentisztelet.
 „ d. u. 5 „
 „ d. e. 11 „ vasárnapi iskola.
 „ este 1/7 „ a férfiszövetség gyűlése.
 Kedden „ 8 1/4 „ bibliaóra.

Angyalföld, VI., Petneházy-utca 25.:

Vasárnap d. u. 2 órakor vasárnapi iskola.
 „ este 8 „ istentisztelet.

Szívesen látjuk!

Kiadó a „Keresztyén könyvesház k. f. szöv.“
 Budapest, VII. Ker., Rottenbiller-utca 35. sz. l. 3.

Szerkesztő: Melle F. H. Ottó.